

Πέμπτη, 18 Απριλίου 2013

**Χαιρετισμός του Πρωθυπουργού κ. Αντώνη Σαμαρά στο 12^ο Συνέδριο
του Μηχανισμού Ευρωμεσογειακής Συνεργασίας και Επενδύσεων**

Ξεκινώ λέγοντας ότι η Μεσόγειος δεν είναι μια απλή θάλασσα, όπως άλλες...

Είναι ο χώρος όπου γεννήθηκαν ή ήκμασαν τουλάχιστον δέκα Πολιτισμοί!

Είναι αρκετά μεγάλη ώστε να αγκαλιάζει πολλούς λαούς.

Κι είναι αρκετά κοντινή, ώστε να τους φέρνει συνεχώς σε επαφή μεταξύ τους. Όπου κι αν τραβήξουν πέρα από τον ορίζοντα, προς βορρά και νότο, προς ανατολή και δύση, υπάρχουν ευκαιρίες και για πλούτο και για νέες αναζητήσεις...

Η Μεσόγειος στην οποία περιπλανήθηκε ο Οδυσσέας της Ελληνικής Μυθολογίας και ο Σεβάχ της Αραβικής, είναι ταυτόχρονα ένα σύνορο αλλά και ένα όριο. Για όλους τους λαούς που περιβρέχει. Ένα σύνορο που πρέπει να υπερασπιστούν. Κι ένα όριο που πρέπει να υπερβούν.

Κι έτσι οι λαοί της Μεσογείου, αναπτύχθηκαν και δημιούργησαν Πολιτισμό - δηλαδή Λόγο, Τέχνη και Ιστορία - υπερασπίζοντας σύνορα και υπερβαίνοντας όρια στα μαγικά, αλλά πάντοτε ανήσυχα νερά της.

Σήμερα, η Μεσόγειος, είναι ξανά κάτι παραπάνω από μια θάλασσα όπως οι άλλες: Για την Ευρώπη είναι το πιο κρίσιμο θαλάσσιο σύνορό της! Για τρεις λόγους:

Πρώτον, γιατί πρέπει να προφυλαχθεί από κινδύνους που βρίσκονται στην άλλη πλευρά, στα νότια της Μεσογείου, όπου συντελούνται σήμερα εκεί κοσμοϊστορικές αλλαγές. Κι από εκεί προέρχονται κύματα μεταναστών που απειλούν να σαρώσουν τη νότια Ευρώπη και να προχωρήσουν βορειότερα...

Δεύτερον, γιατί στη απέναντι ακτή της Μεσογείου, βρίσκονται πλουτοπαραγωγικοί πόροι που έχει τόσο ανάγκη η Ευρώπη. Κυρίως ενέργεια! Κι όχι μόνο στην απέναντι ακτή, αλλά και στον ίδιο το βυθό της Μεσογείου. Ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ευρώπης, περνά κυρίως από τη Μεσόγειο. Και η ενεργειακή επάρκεια της Ευρώπης μπορεί να κριθεί στη Μεσόγειο...

Τρίτον, γιατί κριτήριο ισχύος για μια μεγάλη δύναμη είναι οι σχέσεις της με την ευρύτερη γειτονιά της. Αν δεν μπορέσει μια δύναμη να έχει θετική επιρροή στη γειτονιά της, πως τότε θα αποκτήσει επιρροή στον υπόλοιπο κόσμο; Η Ενωμένη Ευρώπη είναι υποχρεωμένη να κάνει αισθητή την παρουσία της στον κόσμο. Και το πρώτο πεδίο όπου πρέπει να αναδείξει αποδεικνύοντας ότι υπάρχει διεθνές εκτόπισμα, είναι η ίδια η μεσογειακή της γειτονιά.

Η Μεσόγειος θα παίξει καθοριστικό ρόλο για την ασφάλεια της Ευρώπης, αλλά και για την διεθνή ακτινοβολία της Ευρώπης! Θα παίξει καθοριστικό ρόλο για τον ενεργειακό εφοδιασμό, αλλά και την διαφοροποίηση ενεργειακών πηγών της Ευρώπης. Θα παίξει, τέλος, τον πιο σπουδαίο ρόλο για το εκτόπισμα και την προβολή ισχύος και επιρροής της Ευρώπης. Εδώ γεννήθηκε η Ιστορία μας. Και κατά κάποια περιέργη σύμπτωση, εδώ θα κριθεί, κατά κύριο λόγο και το μέλλον μας.

Αυτά, με δύο λόγια όσον αφορά τη σημασία της Μεσογείου για το σύνολο της Ευρωπαϊκής ηπείρου, αλλά και για το ευρωπαϊκό εγχείρημα, για το οποίο συζητούμε σήμερα.

Τώρα ας έλθουμε στην Ελλάδα: Βρίσκεται στο πιο νευραλγικό σημείο της Μεσογείου, στο σημείο που η ήπειρός μας «ακουμπά» δύο άλλες ηπείρους ταυτόχρονα: την Ασία και την Αφρική. Και πάνω στους μεγάλους δρόμους που συνδέουν τη Δύση με την Ανατολή, και την Ευρωπαϊκή Δύση με τη Μέση Ανατολή. Αλλά και πάνω στους δρόμους που συνδέουν το Βορρά με το Νότο, και μάλιστα τον Ευρωπαϊκό Βορρά με τη θαλάσσια πρόσβαση της Κεντρικής Ευρώπης από και προς τη Νότια Ασία, το σύνολο της Αφρικής, τον Περσικό Κόλπο, τον Ινδικό Ωκεανό, και την Άπω Ανατολή.

Είμαστε κυριολεκτικά το «επίναιο» της Ευρώπης προς το μισό κόσμο! Κι είμαστε η κύρια πύλη της Κεντρικής Ευρώπης προς τους μεγάλους εμπορικούς θαλάσσιους δρόμους. Πόσο το έχουμε αξιοποιήσει αυτό, πολιτικά, οικονομικά, γεωπολιτικά; Ελάχιστα! Πόσο το έχει αξιοποιήσει αυτό η Ευρώπη, πόσο έχει εκμεταλλευτεί η ίδια η Ευρώπη το σημαντικό αυτό «επίναιο», την Ελλάδα; Ελάχιστα! Κι αυτό πρέπει να αλλάξει.

Σκεφτείτε μόνο το δίκτυο των λιμανιών που δεν έχουμε αναπτύξει. Το δίκτυο των δυνητικών θαλασσιών δρόμων που δεν έχουμε αξιοποιήσει. Το δυναμικό των αλιευμάτων και των ιχθυοκαλλιεργειών που δεν έχουμε εκμεταλλευτεί.

Σκεφτείτε ακόμα ότι σε αυτή την κρίσιμη γωνιά του κόσμου, η Ελλάδα δεν είναι μόνη της. Και η Ευρώπη δεν έχει μόνο την Ελλάδα. Υπάρχουν και τα δύο ευρωπαϊκά νησιωτικά κράτη: η Κύπρος και η Μάλτα. Φανταστείτε τι μπορεί να σημαίνει η θαλάσσια σύζευξη Ελλάδας και Κύπρου, αλλά και Ελλάδας- Μάλτας. Δέστε στο χάρτη τι τεράστιες δυνατότητες και ευκαιρίες δημιουργεί για την Ευρώπη ολόκληρη η σύζευξη της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Ελλάδας με την αντίστοιχη ΑΟΖ της Κύπρου προς Ανατολάς και της Μάλτας προς δυσμάς.

Είναι κοινό μυστικό πια ότι στις θαλάσσιες αυτές περιοχές υπάρχουν σημαντικοί ενεργειακοί πόροι. Τα ενεργειακά αποθέματα που ήδη έχουν ανακαλυφθεί στη νοτιανατολική Μεσόγειο - κι εκείνα που βασίμως πιθανολογούνται εκεί - βάσει του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας βρίσκονται κατά κύριο λόγο στην δικαιοδοσία Ευρωπαϊκών κρατών. Και μπορούν να δώσουν σημαντικούς βαθμούς ενεργειακής αυτοδυναμίας, επάρκειας στην Ευρώπη. Είναι μέρος της Ευρωπαϊκής μας «περιουσίας» που πρέπει ως Ευρωπαίοι να την αξιοποιήσουμε.

Η ανακήρυξη ΑΟΖ από παράκτια κράτη και η οριοθέτησή της με άλλα γειτονικά και αντικείμενα παράκτια κράτη, είναι αναμφίβολα δικαιοδοσία των εθνικών κρατών. Αλλά η Ενωμένη Ευρώπη μπορεί να ενθαρρύνει, να στηρίξει και να διευκολύνει τα κράτη-μέλη της, ώστε η ανακήρυξη της ΑΟΖ εκ μέρους τους να γίνει ταχύτερα και η πλήρης οριοθέτησή της να ολοκληρωθεί με ασφάλεια.

Μας έχουν διχάσει πολλά πράγματα στο πρόσφατο παρελθόν, καιρός να συσπειρωθούμε για κάτι που μας ενώνει. Έχουμε ταλαιπωρηθεί πολύ καιρό με την κρίση, καιρός να ανασηκώσουμε κεφάλι με κάτι που μας δίνει μια ελπιδοφόρα προοπτική για το μέλλον.

Κλείνοντας θυμίζω αυτό που είχε έγραψε κάποτε ο Θουκυδίδης: Μέγα το της Θαλάσσης κράτος! Το έγραψε ο Θουκυδίδης αλλά το είπε ο Περικλής! Πατέρας της Κλασικής Δημοκρατίας ήταν ταυτόχρονα και υποστηρικτής της θαλασσοκρατορίας.

Κι αυτό παραμένει απόλυτα αληθινό ως τις μέρες μας. Από τον Θουκυδίδη και τον Περικλή, ως τον πιο κοντινό μας Άλφρεντ Θάγιερ Μάχαν, Δημοκρατία και Θαλάσσια ισχύς - μ' άλλα

λόγια Ελευθερία και Θάλασσα - πάνε μαζί, εδώ και αιώνες. Παντού στον κόσμο. Ιδιαίτερα όμως στη Μεσόγειο.

Σε όλες τις εποχές. Ιδιαίτερα όμως στις μέρες μας...

Κι ίσως σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά...

Γιατί η Μεσόγειος δεν είναι μόνο για μας τους Ευρωπαίους - και σίγουρα για μας τους Έλληνες - το σύνορο που πρέπει να υπερασπιστούμε και το όριο που πρέπει να υπερβούμε. Εκεί κι αυτό που πρέπει να γεφυρώσουμε για να συναντήσουμε τον υπόλοιπο κόσμο. Για να αντικρύσουμε ταυτόχρονα το παρελθόν μας, αλλά και το μέλλον μας. Τελικά για να βρούμε - ή αν θέλετε να ξαναβρούμε - τον ίδιο μας τον εαυτό.

Σας ευχαριστώ πολύ.